

**JOHANN
WOLFGANG
GOETHE**

RUNOELMIA

Иоганн Вольфганг Гёте

Runoelmia

«Public Domain»

Гёте И.

Runoelmia / И. Гёте — «Public Domain»,

Содержание

I. LAULUJA, BALLADEJA Y.M	5
Kankaan ruusu	6
Sokkosilla	7
Löydetty	8
Yhtäläiset yhteen	9
Runottarein poika	10
Itsepetos	11
Läsnäolo	12
Joen rannalla	13
Meren tyyni	14
Onnellinen matka	15
Kukkien tervehdys	16
Suvella	17
Kevätlaulu	18
Rauhaton rakkaus	19
Vuorilinna	20
Matkustajan iltalaulu	22
Toinen	23
Oma	24
Sisilialainen laulu	25
Sveitsiläinen laulu	26
Pyyntö	27
Ylpeälleen	28
Pikari	29
Yöajatuksia	30
Laulusirkalle	31
Nektaripisarot	32
Mignon	33
Конец ознакомительного фрагмента.	34

Johann Wolfgang von Goethe

Runoelmia

I. LAULUJA, BALLADEJA Y.M

Onni, minkä elo toi,
Hyvä, paha, tässä soi.

Kankaan ruusu

Näki poika ruususen,
Ruusun kankahalla.
Ol' niin nuori, kaunoinen,
Poika luoksens iloiten
Riensi joutumalla.
Pikku ruusu punainen,
Ruusu kankahalla.

Poika virkkoi: Taitan sun,
Ruusu kankahalla!
Ruusu virkkoi: Pistän sun,
Iäksi ett' muistat mun,
Enp' oo valtas alla.
Ruusu, ruusu punainen,
Ruusu kankahalla!

Taittoi häijy poika tuo
Ruusun kankahalla;
Ruusu pisti eikä suo —
Eipä auta kaivut nuo,
Jop' on valtans' alla.
Pikku ruusu punainen,
Ruusu kankahalla.

Sokkosilla

Sa rakas Lotta kulta,
Miks kääntyy poies multa
Ain' avosilmäs sun?
Vaan silmät sitehessa,
Sa heti, haetessa,
Jo löysit – miksi? – juuri mun.

Sa tartuit kauloihini
Ja pidit minust' kiini,
Sun sylees kaaduun ma.
Vaan, side silmist' poissa,
Jo paljast' pilaa noissa!
Sa naurain jätit sokkoa.

Hän riensi tänne, sinne,
Eik' tiennyt vihdoin minne,
Hänt' kaikki pilkkasi.
Jos et suo lempeäs mulle,
En selville ma tulle,
Vaan sokkona jään iäksi.

Löydetty

Ma kerran salossa
Kävelin,
Noin suotta vainen
Siell' kuljeksin.

Näin varjosessa
Ma kukkasen,
Kuin silmä kirkas,
Kuin tähtinen.

Ma olin taittaa,
Vaan kukka: No,
Mun nääntymähän
Sa poimitko?

Siis juurinensa
Ma nostin sen
Sek' omaan' huostaan
Vein aartehen.

Hänt' turvapaikkaan
Ma lasin. Siell'
Hän viihtyy, kukkii
Ain' yhä viel'.

Yhtäläiset yhteen

Nous kevätkukka
Tuolt' alta maan,
Nous varhain kaikessa
Sulossaan.
Tul' mehiläinen,
Joi imien: —
Nuot kahdet kuuluu
Kai yhtehen.

Runottarein poika

Mait', metsä vieriellen,
Mun virttäin viserrellen —
Niin paikast' paikkahan!
Ja tahdiss' kaikki liikkuu,
Ja muodossa, näät, kiikkuu
Kaikk' minuss' ainian.

Ma tuskin oottaa taidan
Ens heinää luona aidan,
Ens kevätkukkaista.
Net laulelen ma silloin,
Ja talvi tulee milloin,
Viel' noita muistan ma,

Eip' estä lumi, halla,
Ma laulan kaikkialla —
Jo kukkii talvi tuo!
Jo sekin kauno poissa,
Ja suvi lehdikkoissa
Mull' uudet riemut suo.

Sill' tammen alla tuossa
Kosk' nuoret nään ma koossa,
Ma yllyttämään heit'!
Jo jäykkä poika vierii,
Ja tyly tyttö kierii
Mun kuullen säveleit'.

Te jotka siivet luotte
Mun kantoihin ja suotte
Mun yhä pyöriä vaan,
Te runottaret, varmaan
Myös mäkin luona armaan
Tok' vihdoin rauhaa saan?

Itsepetos

Mun naapurilla vastapää't,
Kas, liikkuu akutin!
Hän varmaan kuunteleepi, näät,
Jos jäin ma kotihin.

Ja luulevaisuus josko, min
Ma näytin äskettäin,
Ain' – kun sen nytpä pitääkin
Viel' piilee syömessäin.

Vaan, voi, ei noita ollenkaan
Mun kyyhkyin tuumaile!
Nyt näen ma: iltatuuli vaan
Hän verhoiss' leikitsee.

Läsnäolo

Kaikki ennustaa sua:
Näyttäikse aurinko armas,
Seuraat sa, toivon ma, pian.

Kedolla astutko sa,
Olet sa ruusujen ruusu.
Liljain liljakin myös.

Karkeloiss' liikut sa koska,
Liikkuvat kaikki myös tähdet
Kanssas ja ympäris sun.

Yö! siis olis nyt yö!
Nytpä sun loistosi voittaa
Loistoa kultaista kuun.

Hempeä, armas sa oot,
Ja kukkaset, kuu sekä tähdet
Palvelee, päiväyt, vaan sua.

Päivyt! – Siis mullekin oo
Luojana herttaisten päiväin:
Elo ja iäisyys siin'!

Joen rannalla

Te laulut, muinoin rakkaat mulle,
Pois unohduksen mereen jo!
Teit' poika ei rakastetulle
Eik' neiti enään laulelko.

Teiss' armastain oon lauleskellut,
Vaan armas petti, näetsen:
Teit' veteen olin kirjoitellut,
Siis uppokaat myös vetehen.

Meren tyyni

Vesissä mi tyyni tuima!
Meri nukkuu unissaan;
Huolissa jo tähtää laivur
Yhä suljaa pintaa vaan.
Mitään tuulta ei niin mistä
Kuolon rauha kauhea!
Valta-aavikolt' ei pistä
Esiin ei niin lainetta.

Onnellinen matka

Vaan sumut jo särkyy,
Jo selvenee taivas,
Ja Eolo kahleens'
Jo irralleen saa.
Jo tohisee tuulet,
Ja laivuri puuhaa:
Sa joudu! Sa joudu!
Jo halkeepi aalto,
Jo lähestyy kauka;
Jo näkyvi maa!

Kukkien tervehdys

Sull' kukat, joit' oon poiminut,
Tuhat tuokoot terveisii!
Ma usein oon kumartunut,
Oi tuhat kertaaki,
Net vasten syöntäni painellut
Sata tuhat kertaaki!

Suvella

Maat, penkeret
Kuink' kastehiset!
Kaikk' kukkapäät
Kuink' helmissä, näät!
Kesk' puitten sää
Kuin vireä tää!
Kuink' valoss' kielin iloisin
Nuot pikkulinnut semminkin!

Vaan koskapa
Näin kultani ma,
Tuoll' kammioss',
Noin matalass' tuoss',
Noin kätkössä
Juur päivyestä,
Minn' koko mailma aava se
Jäi kaikki koristuksine!

Kevätlaulu

Läp' peltojenko,
Vai niitulla jo,
Puitten varjossa,
Missä kulkevi kultain?
Sanoppas sa!
 Tavannut armaan'
 En kotona,
 Hän siis varmaan
 On ulkona.
 Kauniisti kukkii
 Kaikk' keväillä;
 Armaani astuu
 Leppeänä.
Tuolla rannalla ain',
Missä suudelman sain,
Ensimmäisen tuon kai,
Näen ma jotai!
Onko hän se, vai?

Rauhaton rakkaus

Miss' sateet sinkuu,
Miss' vihurit vinkuu,
Läp' usman rotkoin,
Läp' sumujen notkoin,
Ain' e'espäin, sa,
Ilman levotta!

Ennen ma orjaksi
Itseni antaisin,
Kuin tätä ääretönt'
Iloa kantaisin.
Tunne tää, syöntä
Syömeen mi luopi,
Oi mitkä huolet,
Tuskat se tuopi.

Minne paeta jo?
Erämaihinko?
Kaikki turhaan vain:
Elon kruunu ain',
Onni rauhatta
Oot, rakkaus, sa!

Vuorilinna

Tuolla ylhäällä kalliolla
Vanha linna kohoopi,
Jossa porttien, muurein takaa
Muinoin ritarit väijyili.

Tuhaks poltetut ompi portit
Kaikki kuollut ja rauhaisa;
Noita muureja rauenneita
Juuri kiipeän halki ma.

Tässä, kas, oli muinoin kellar
Täpö täynänsä viiniä vaan;
Eip' enään pottuinensa
Sinne piikanen laskeukkaan.

Eip' etehen vierahitten
Enään aseta pikaria,
Eikä pyhäksi atriaks sitten
Täytä papille pullonsa.

Ei pojalle haluavalle
Kulausta suo käytäväss',
Eikä ota lahjastansa
Sulot kiitokset vastaan täss'.

Sillä kaikki, katot ja hirret,
Paloj ammoin jo poroksi,
Ja käytävät, kappelit, portaat
Ovat muuttuneet raunioksi.

Vaan koska kanteleineen
Ja pulloine kultani
Näin vuorelle valossa päivän
Ma nousevan luokseni,

Silloin kuolosta elo ja riemu
Näät äkkiä kohosi,
Ja kaikki kuin muinoin taasen
Kävi juhlallisesti.

Ol' kuin ylpeille vierahille
Suojat aavat ois valmiina,
Kuin jos lähestyis pariskunta
Noilta uhkeilta ajoilta.

Kuin jos pappi, arvokkaasti
Jo seisoen kappelissa,
Kysyis: Haluutteko toisianne?
Mepä hymyillen vastaan: Jaa!

Ja ympäri sulot laulut
Aina syömehen tunkeupi;
Häävieraitten asemesta
Kaiku liittomme todisti.

Ja, illan tultua, koska
Kaikki vaipuvi unehen,
Loi kallioon hehkuva päivä
Vielä säteensä viimeisen:

Siellä poika piikoinensa,
Herroinahan hohtaa net,
Eip' puutu toiselt' lahjat,
Eikä toiselta kiitokset.

Matkustajan iltalaulu

Sa, jok' taivahasta oot,
Tuskille tuot tyvennystä,
Kaksin vaivaiselle suot
Kaksin myöskin virkistystä,
Väsyksiss' jo oon ma näistä
Murheista ja riemuista,
Tule, rauha, älä väistä
Enään rintoani, sa!

Toinen

Yli maiden, soitten
Rauha vallitsee;
Lehdot kukkuloitten
Nukkuin uinailee.
Kaikess' levon taikaa!
Linnut äänettä!
Maltas hiukan aikaa,
Lepäät myöskin sä.

Oma

Ei mitään muut' mun omana;
Kuin aate vaan, min vapaana
Mun syömeni ilmi tuopi,
Sek' joka hetki lempeä,
Min kohtaloni hempeä
Mun täysin nauttia suopi.

Sisilialainen laulu

Sun mustat silmäsi
Kun leimahtaapi,
Ne huoneit' kumoon saa
Sek' kaupunkeja.
Siis liimaseinä tää,
Mun syömen raukka,
No ajatteleppas,
Se kuinka kestäis!

Sweitsiläinen laulu

Kävin vuorella
Katsomassa
Pikkulintuja —
Voi!
Kuin he lensi,
Kuin he ensi,
Kuinka pesiäns'
Loi.

Kävin puistossa
Katsomassa
Mehiläisien
Ma työt:
Kuin he suris,
Kuin he huris,
Tehden kennoja
Päivät, yöt.

Tuolla niitulla
Olen käynyt —
Kevät-perhoja
Mikä vyö!
Kuin he hyppii,
Kuin he nyppii,
Somint' leikkiä
Lyö!

Tuli juuri
Meidän Heikki,
Hälle näytin
Ma ne:
Kuin he teki.
Naurain meki
Sitt' teimme
Kuin he.

Pyyntö

Oi kaunis tyttönen,
Sa tummin' tukkines,
Jok' astut akkunall',
Jok' pysyt parvellas!
Tokk' suotta seisot sa?
Oi jospa tähden mun
Jos salpaa siirtäisit,
Kuink' autuas oisin ma!
Kuink' luokses lentäisin!

Ylpeälleen

Tuon näetkös pomeransin?
Viel' riippuilee hän puussa;
Vaan maaliskuu on mennyt,
Ja uusii kukkii tulvaa.
Puun äärehen ma astun
Ja virkan: Pomeransi,
Sa kypsä pomeransi,
Sa makea pomeransi,
Ma puistan, kas, ma puistan,
Oi puto'os syliini!

Pikari

Konstikkaisen pikarin ma täyden
Pidin pusertaen käsissäni,
Imin maire-viiniä reunaltansa,
Upottaakseni surut kaikk' ja tuskat.

Astui luoksenipa silloin Aamor,
Muhotteli mulle suopeasti,
Kuni mieletöntä surkutellen.

"Kuules sa, ma astian tiedän toisen,
Johon sulompi on uppominen;
Mitäs annat, jos ma suon sen sulle,
Täytän sull' sen sulo-nektarilla?"

Kuinka helläst' on hän puhettansa
Pitänyt, kun, Liida, lempyesi
Mulle lahjoi ikävöitseväälle.

Halatessani sun vartalosi,
Koska imeskelen huuliltasi
Kauan kätketyn ma lemmen mettä,
Autuas ma kuiskaan itselleni:

Moista astiata, paitsi Aamor,
Jumaloist' ei yks'kään omistelle!
Moisii muotoja ei tao Vulkaano
Vasarillaan ikitaitavilla!
Lehdekkäillä pankoon penkereillä
Fauneistansa parhaita Lyeeo
Herkku-rypäleitään pusertamaan,
Salaist' itse käymist' valvoellen:
Mikään toim' ei tuo häll' moista juomaa!

Yöajatuksia

Teitä ma valitan, valitettavat tähdet,
Jotka niin kauniina tuolla pilkehdätte,
Merimiehille toivoa loistelette,
Jumalain, ihmisten palkitseamattomina:
Sillä te lemmi ett', ett' oo lempineet koskaan!
Pysähtämättäpä vaan teit' ikuiset tunnit
Taivahan aloja halki lennättävät.
Mitä matkaa ootte jo kulkeneetkaan,
Kunnes, viipyen povella armahaisen,
Teit' ma ja sydänyötä oon unhotellut!

Laulusirkalle

(Anakreonin mukaan.)

Autuas oot sa, pienokainen,
Joka puitten lehvähillä,
Vienon juoman viehättämä,
Kuninkaana lauleskelet!
Sulla kaikki omanasi,
Minkä kedolla vaan keksit,
Kaikki, min vaan aika tuopi;
Elät rauhass' peltomiesten
Kesken, heidän ystävänään,
Kuolevaitten kunnioittama
Sulon kevään sulo enne!
Sua lempii runottaret,
Foibo itse lempiä täytyy,
Antoivat sull' hopeäänen;
Sua ei saavuta myös vanhuus,
Runojain sa viisas sisar,
Lihatt', verett' syntynyt sa
Suruton maan tytär – melkein
Jumaloihin verrattava.

Nektaripisarat

Kosk' Minerva, auttaaksensa
Armastaan Promeetteota,
Täytetyn toi nektarimaljan
Ales tuolta taivahalta,
Onneksi näät ihmisilleen,
Vuodattaakseen povihinsa
Aistoa kauno-taitehisin,
Astui näppärin hän jaloin.
Ettei Jupiter hänt' huomais,
Kallistuipa silloin malja,
Sekä tippui tilkallinen
Nestett' alas turpehesen.

Jopa joutui mesiläiset
Maistelemaan makeata;
Lensi pikaisesti perho
Myöskin tilkkaa saadaksensa;
Hirmuinen myös hämähäkki
Saapui esiin juoden vahvast.

Onneksensa nauttinehet
Ovat he ja muutkin pienot,
Ne kun, kuni ihmisetkin,
Nythän ovat osallisna
Suloisimpaan – taitehesen.

Mignon

Maan tunnetko, miss' kukkii sitronat,
Kult' omenat miss' lehviss' hohtavat,
Miss' lauha tuul käy sinitaivaalta,
Nöyr' seisoo myrtti, laaker uljaana,
Sen tunnetko?

Niin, sinne kanssasi
Mun tekis mieli mennä, armaani.

Sa huoneen tunnet kattopylväillä?
Kas salit hohtaa, suojat väreissä,
Ja marmorkuvat mua tähtäilee:
"Mit', lapsi raukka, teki sulle he?"

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.